

① ^{あめふ} ; 雨降^{じかた}って地固まる

- I když se v minulosti stalo něco špatného, později se oproti tomu situace zlepší.
- (dosl.) „Po dešti země tuhne.“
- Možno brát přeneseně jako ‘Mít pevnou půdu pod nohama’.
- Vzdáleně podobné s českým ‘Po dešti přijde duha’, které se shoduje s anglickým výrazem *There is always a rainbow after the rain*.
- Taktéž podobající je angl. *After a typhoon there are pears to gather up*, co v přeneseném významu můžeme přeložit do češtiny jako ‘Co přinese škodu, může přinést i užitek’.

Alternativne formy : ^{やぶ} 破れりや^{かた} ; 固まる、^{あめ} 雨^{のち} の後は^{じょうてんき} 上天気

例文 : 雨降って地固まるで、けんかの後、^{のち} ^{ふたり} ; 二人は^{まえ} 前よりも^{した} 親しくなかつた。

‘Po hádce jsou si dva blíže, než si byli předtím.’

Poznámky k formě :

- 固まる *katamaru* ‘stvrdnout’, nepřechodné sloveso
- 降って *futte* te-tvar slovesa *furu*, znamená ‘padá’

Zdroje : <http://kotowaza-allguide.com/a/amafuttejikatamaru.html>

LACINOVÁ, Eva. *Nejužívanější anglická přísloví*. [Praha: Fragment], 2006. ISBN 80-253-0371-3

② ^い 言うは^{やす} 易く^{おこな} 行^{かた} うは難し

- Je ľahké hovoriť o tom, čo by sme chceli dokázať či nadobudnúť, ale urobiť to je ťažké.
- (dosl.) „Povie ľahko, urobí ťažko.“

- Odpovídá anglickému výrazu *Easy to say, hard to do*.
- Podobné českému: ‘Mnoho řečí a skutek utek’.
- Toto příslovie je původem z Číny.

Synonymické výrazy: くち おおさか しろ た 口では大阪の城も建つ

例文: はやお 早起きするとちかったが、言うは易く行は難し。

‘Slíbil že vstane brzy, no měl jen mnoho řečí a skutek utek.’

Poznámky k formě:

- 易く *jasuku* ‘jednoducho’
- 難し *kataši* ‘obtížno’, ide o archaické čítanie, dnes skôr むずかし

Zdroj: <http://kotowaza-allguide.com/i/iuwayasuku.html>

③ あんしんりつめい 安心立命

- Svěříme-li svůj osud do rukou bohů, bude naše duše klidnější (pozn.: nemusí se jednat nutně o bohy, ale také karmu, nebo vyšší sílu).
- (dosl.) „Klid a mír v duši i na srdci.“
- České ekvivalenty : ‘Trpělivost růžě přináší’, případně i výraz ‘Zachovat si chladnou hlavu’.

例文: どりょく かさ きょうち え 努力を ; 重ね安心立命の境地を得る。

‘Za pomocí velkého úsilí dosáhneš klidu a duševní rovnováhy.’

Poznámky k formě :

- 安心 *anšin* buddhistický výraz pro duchovní mír nebo také klid na duši, kterého člověk docílí vírou, nebo asketickou praxí
- 立命 *ricumei* je výraz podobného významu, mající původ v kofucianizmu

Zdroje:

<https://kotobank.jp/word/%E5%AE%89%E5%BF%83%E7%AB%8B%E5%91%BD-29218#E3.83.87.E3.82.B8.E3.82.BF.E3.83.AB.E5.A4.A7.E8.BE.9E.E6.B3.89>
<http://partnersai.blog88.fc2.com/blog-entry-1026.html>

いっきとうせん
④ 一騎当千

- Označenie veľmi mocného bojovníka.
- (dosl.) „Jeden bojovník na koni, vyrovná sa tisícim.“
- Podobné slovenským výrazom ako ‘Nemá súpera’, ‘Bezkonkurenčný’.
- Podobné anglickému výrazu *Matchless warrior*.
- Použité aj ako názov mangy japonského autora Šiozaki Judžiho.

Synonymické výrazy: ひとりとうせん
一人当千

例文: Lü Bu でんせつ なんぜんねんた いま ひとびと ころ
呂布の一騎当千の伝説は、何千年経った今でも人々の心
みりょう
を魅了しています。

‘Legenda o mocnom bojovníkovi Lü Bu, už tisíce rokov priťahuje ľudské srdcia.’

Poznámky k forme:

- 騎 *ki* (音) ‘jazdec’, tiež numeratív pre počet jazdcov
- 当たる *ataru* ‘je rovnocenný’

Zdroj: <http://kotowaza-allguide.com/i/ikkitousen.html>

⑤ ^{えび たい つ}海老で鯛を釣る

- (Mat') Veľký zisk bez veľkého úsilia.
- (dosl.) „Na garnáta chytiť pražmu.“
- Odpovedá anglickému *To throw a sprat to catch a whale*.
- Podobá sa slovenskému ‘Za málo peňazí veľa muziky’.
- Taktiež vzdialene podobné slovenskému ‘Sypú sa mu peniaze ako z vreca’, (pozn.: zamerané konkrétne na financie, nie všeobecný prínos).

Alternatívna forma: ^{えびたい}海老鯛

Synonymné formy: ^{ざこ たい つ}雑魚で ;鯛を釣る, ^{しゃこ たい つ}蝦蛄で ;鯛を釣る

例文: ^{いちめい しんしゃ あ きかく しょうひん}一名に ;新車が当たるプレゼントを企画したら、商品の
^{う あ はちばい きも}売り上げが八倍になった。海老で鯛を釣るような気持ちだ。

‘Vďaka uskutočneniu plánu, že vylosujeme jedného zo zákazníkov a obdaríme ho novým autom, sa náš predaj zvýšil osemnásobne. Za málo peňazí, veľa muziky.’

Poznámky k forme:

- 海老 *ebi* ‘garnát (kreveta)’, taktiež sa objavuje v tvare 蝦 *ka, ge* (音)、*ebi* (訓)
- 鯛 *čo* (音), *tai* (訓) ‘pražma kráľovská’, symbol šťastia, bohatstva a spokojnosti

Zdroj: <http://kotowaza-allguide.com/e/ebidetai.html>

⑥ 一銭を笑う者は一銭に泣く

- Dokonca aj malý obnos peňazí sa musí dobre opatrovať.
- (dosl.) „Ak sa niekto smeje z jedného senu (groša), zaplače nad jedným senom (grošom).“
- Podobá sa často používanému angl. *A penny saved is a penny earned*, japonský variant však vyjadruje značne ľahostajný prístup človeka k peniazom, ktorý je sprevádzaný negatívnymi následkami a môžeme to teda priblížiť skôr angl. *A fool and his money are soon parted*.
- Podobnosť teda nachádzame aj v slovenskom ‘Nechráň si grajciar, nebudeš mať dva’, či ‘Kto si babku neváži, na groš sa neváži’.

Alternatívna forma : 一円を いちえん わら ; 笑う者は一円に泣く もの いちえん な

例文 : いちえんだま 一円玉をそまつにするな、一円を笑う者は一円に泣く。

‘Nezaobchádzaj s tými haliermi tak ľahkovážne. Teraz sa z nich smeješ, ale keď ich budeš potrebovať, ostanú ti len oči pre plač.’

Poznámky k forme :

- 銭 *sen, zen* (音), *zeni, suki* (訓) staré ‘platidlo’ používané v Japonsku, veľmi malý obnos peňazí, stotina jedného jenu
- 者 *ša* (音), *mono* (訓) ‘nejaká osoba, niekto’

Zdroje : SHŌGAKKAN JITEN HENSHŪBU HEN. *Reikai gakushū kotowaza jiten*.

Dai 2-han. Tōkyō: Shōgakkan, 2002. ISBN 4095016523

かじんはくめい
⑦ 佳人薄命

- Krásne ženy majú krátky život.
- (dosl.) „Krásne ženy, krátky život.“
- Podobné angl. *The fairest flowers soonest fade.*
- Taktiež podobné angl. *Whom the gods love dies young.*
- Podobá sa českému ‘Koho Bůh miluje, toho křížkem navštívuje’, (pozn.: nevzťahuje sa však, spolu s druhým anglickým ekvivalentom, konkrétne na fyzickú krásu).

びじんはくめい
Synonymická forma : 美人薄命

さいしたびょう
Rôzne alternatívne formy : 才子多病

かじんはくめい さいしたびょう
佳人薄命、 ;才子多病

例文 : 佳人薄命とはいうけれど。 どいうことは、^{うち}内うことは、^{うち}内の

^{なが}かみさんは^い長い生きだな。

‘Vraví sa, že krásne ženy zomierajú mladé. Ak je to tak, potom moja žena bude mať dlhý život.’

Poznámky k forme:

- 佳人 *kadžin* ‘krásne ženy’
- 薄命 *hakumei* ‘krátky život, nešťastie’

Zdroje: *Gakken gendai šin kokugošiten kaitei daigoban*. 5.vyd. Gakken-ep, 2012. ISBN 978-4-05-303610-0

LACINOVÁ, Eva. *Nejužívanější anglická přísloví*. [Praha: Fragment], 2006. ISBN 80-253-0371-3

<http://ejje.weblio.jp/sentence/content/%E4%BD%B3%E4%BA%BA%E8%96%84%E5%91%BD>

<http://jisho.org/search/%E7%BE%8E%E4%BA%BA%E8%96%84%E5%91%BD%20%23sentences>

がりょうてんせい
⑧ 画竜点睛

- Posledná fáza úprav, najdôležitejšia vec, ktorá sa pridáva na samý koniec a dotvára rozhodujúci výsledný efekt.
- (dosl.) „Dokresliť drakovi očné zreničky.“
- Možné angl. *The last important finishing*.
- Podobá sa slovenskému výrazu pre ‘Kľúčový detail’.
- Táto štvorznačková kolokácia má pôvod v čínskej legende, v ktorej sa hovorí o umelcovi, maľujúcom na múr obraz drakov bez očných zreničiek. Maliar ľudí varoval, že ak dokreslí drakom zreničky, oživnú a vzlietnu k oblohe. Tí však nástojili, aby ich dokreslil a hneď ako to urobil, draci skutočne ožili a vzlietli k oblakom.
- Na základe tejto legendy sa dá nájsť podobnosť i v slovenskom výraze ‘Vdýchnuť život’ (nejakej neživej veci).

Antonymum : 画竜点睛^かを欠く

例文 : 画竜点睛^みで見^えちがえる絵となる。

‘Vďaka posledným kľúčovým úpravám sa z toho stal obraz na nepoznanie.’

Poznámky k forme :

- 画竜 *garjó* znamená ‘nakresliť obraz draka’
- 点睛 *tensei* odkazuje k ‘očným zreničkám’

Zdroje : SHŌGAKKAN JITEN HENSHŪBU HEN. *Reikai gakushū kotowaza jiten*.

Dai 2-han. Tōkyō: Shōgakkan, 2002. ISBN 4095016523

Gakken gendai šin kokugošiten kaitei daigoban. 5.vyd. Gakken-ep, 2012. ISBN 978-4-05-303610-0